

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๓/๕๓๔

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๑/๐ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง แผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙)

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่ ๕.....

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล)๘๘๐๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอรับทราบข้อเสนอแนะหรือความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ เรื่องสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า กระทรวงการต่างประเทศไม่ขัดข้องต่อแผนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว และเห็นว่าการมีแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทยอย่างต่อเนื่องเป็นนโยบายอันสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาการแพทย์แผนไทย รวมทั้งการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือกอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบและกลไกที่เข้มแข็งในการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

อย่างไรก็ดี กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนความเห็นในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระทรวงการต่างประเทศ ดังนี้

๑. กลยุทธ์/มาตรการ ข้อที่ ๒ การจัดทำข้อตกลงกับสำนักงานสิทธิบัตรระหว่างประเทศ ซึ่งกำหนดให้ ข้อตกลงกับสำนักงานสิทธิบัตรระหว่างประเทศ (WIPO) เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ มีข้อควรพิจารณา ดังนี้ ปัจจุบันการเจรจาร่างข้อบทใน Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (IGC) ภายใต้กรอบองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาจัดทำแนวทางคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการแสดงออกทางวัฒนธรรม แบบดั้งเดิม ได้มีการประชุมมาแล้วทั้งหมด ๒๑ ครั้ง แต่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปในร่างข้อบททั้ง ๓ ด้านที่จะนำไปสู่การเรียกประชุมทางการทูต ซึ่งจะพิจารณาร่างข้อบทควรจะเป็นเครื่องมือระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันทางกฎหมายหรือไม่ ดังนั้น การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จและเป้าหมายโดยอิงข้อตกลงกับ WIPO เป็นหลัก อาจไม่สะท้อนข้อเท็จจริงและพัฒนาการในการเจรจา WIPO IGC เท่าที่ควร ซึ่งไม่ได้กำหนดกรอบเวลาที่จะหาข้อสรุปที่แน่นอนไว้

/๒. กลยุทธ์...

๒. กลยุทธ์/มาตรการ ข้อที่ ๓ การสร้างบทบาทเชิงรุกของประเทศไทยในเวทีเจรจา
ระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย ซึ่งกำหนดให้ข้อเสนอของไทยในเวทีเจรจา
ระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและการมีรายงานการ
นำเสนอของไทย เป็นเป้าหมาย มีข้อควรพิจารณา ดังนี้ ในการประชุม WIPO IGC แต่ละครั้งที่ผ่านมา
ไทยเข้าร่วมและติดตามการเจรจาอย่างต่อเนื่องและพยายามมีบทบาทในการเจรจาอย่างสร้างสรรค์
โดยก่อนเข้าร่วมประชุม WIPO IGC กระทรวงการต่างประเทศจะจัดการประชุมคณะอนุกรรมการ
เตรียมการประชุม WIPO IGC และการประชุมคณะทำงานทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจาก
หน่วยงานที่ดูแลกำกับกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาและ
การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การเจรจาในกรอบ WIPO IGC ครอบคลุมในหลายประเด็น
ที่ไทยยังไม่มีท่าทีหรือนโยบายที่ชัดเจน เช่น เรื่องการเปิดเผยแหล่งที่มาของสิ่งประดิษฐ์ บทลงโทษ
เป็นต้น อีกทั้งไทยยังมีข้อสงวนในบางประเด็นสำคัญ เช่น การยอมรับการมีอยู่ของชนพื้นเมืองดั้งเดิม
(indigenous peoples) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้การยอมรับชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมเท่านั้น
แต่ไม่ยอมรับชนพื้นเมืองดั้งเดิม และการที่ปัจเจกบุคคลได้รับการคุ้มครองด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
ซึ่งไทยถือว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นของรัฐ ด้วยเหตุนี้ การแสดงบทบาทและท่าทีของไทยในเวที WIPO
IGC ในแนวเชิงรุกจะต้องคำนึงถึงประเด็นละเอียดอ่อนที่ไทยยังไม่มีท่าทีหรือนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้ง
ยังมีข้อสงวนสืบเนื่องจากกฎหมายและกฎระเบียบของไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ ไตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๒๕๓ (ธนาวรรณ)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๗